

Handläggare
Eskil Swerkersson
Telefon: 08-50814020

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2023-10-26

Medborgarförslag om förbättringar i Högdalens centrum och Båtparken

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag med tio olika förslag på förbättringar avseende Högdalens centrum samt parken Dalbotten har skickats in till förvaltningen. Bland annat föreslår författaren av medborgarförslaget att Dalbotten ska få fler grillar och att parkvägen som löper genom parken breddas. Författaren av medborgarförslaget är också intresserad av vad staden gör för att hjälpa missbrukare i Högdalens centrum.

Förvaltningen konstaterar att i Högdalens centrum finns det nästan ingen parkmark, vilket innebär att förvaltningen har begränsad rådighet för hur de ytorna sköts. Parken Dalbotten ligger däremot helt inom förvaltningens ansvarsområde. Förvaltningen känner till att den nya grillen i parken är populär och kommer att ta med behovet av fler grillar i planeringen av en kommande upprustning. Rörande parkvägen bedömer förvaltningen att det i dagsläget inte finns behov av att bredda den.

Vidare beskriver förvaltningen i detta tjänsteutlåtande vilken typ av hjälp som staden erbjuder till personer i Högdalen som lever i hemlöshet samt för personer där med missbruksproblematik.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Bakgrund

En invånare har skrivit ett medborgarförslag med tio olika förslag på förbättringar i Högdalens centrum och parken Dalbotten.

Medborgarförslaget inkom till förvaltningen den 9 juni 2023

Ärendet

Medborgarförslaget består av tio olika förslag på förbättringar rörandes Högdalens centrum samt parken Dalbotten, som ligger precis bredvid. Nedan följer de olika förbättringsförslagen från medborgarförslaget.

1. Ta bort bänkarna utanför ingången till Högdalens tunnelbanestation. Författaren av medborgarförslaget anser att de är nergångna och endast används av missbrukare i området, vilket hon upplever skapar oro.
2. Förbjud rökning under glastaken i Högdalens centrum. Författaren anser att rök håller sig kvar under taken och att det är särskilt angeläget att det inte röks utanför krogen Hanks heaven.
3. Förbjud rökning i hela Högdalens centrum.
4. Åtgärda problemet med fåglar i Högdalens centrum. Författaren av medborgarförslaget anser att det är fågelbajs överallt i centrum och att invånare som rör sig i centrum ibland träffas av det.
5. Ta bort glastaken i Högdalens centrum.
6. Förbättra städningen i Högdalens centrum.
7. Rikta sociala insatser för att hjälpa missbrukarna som samlas i Högdalens centrum.
8. Bygg om Högdalens centrum. Författaren vill framförallt att busstorget ska flyttas till en annan plats i centrum, eftersom hon upplever att det leder till mycket avgaser där. Hon vill även att centrumgångarna ska breddas.
9. Bredda gång- och cykelvägen som löper från övergångsstället vid mötet mellan Högdalsgången och Harpsundsvägen ner mot parken Dalbotten och vidare mot Trollesundsvägen.
10. Fler grillar i Dalbotten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Administrativa avdelningen i samverkan med avdelningen Social omsorg vuxen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen vill inleda med att tacka för medborgarförslaget. I Högdalens centrum finns det nästan ingen parkmark vilket innebär att förvaltningen har begränsad rådighet för hur de ytor ska sköts. Parken Dalbotten ligger däremot helt inom förvaltningens ansvarsområde.

I bild 1 nedan är samtliga gröna ytor mark som förvaltningen ansvarar för medan vita ytor är sådana som trafikkontoret ansvarar för. Olika nyanser av grått är det fastighetsägare som ansvarar för.

Flera av åtgärdsförslagen som rör Högdalens centrum är det alltså trafikkontoret som ansvarar för, och förvaltningen har därför vidarebeordrat medborgarförslaget till dem.

Bild 1. Karta över Högdalens centrum, där ytor som förvaltningen ansvarar för är grönmärkade. Källa: DpMap 2023.

Rörande frågor om rökning är det enligt gällande lag förbjudet att röka vid entréer till lokaler och andra utrymmen som är öppna för allmänheten. Detta omfattar bland annat tunnelbanestationer, affärer och restauranger, så i praktiken råder det redan rökförbud i större delar av Högdalens centrum. Förvaltningen håller med om att det är viktigt att offentliga miljöer är rökfria men kan konstatera att det framförallt är centrumägaren och trafikförvaltningen i Region Stockholm som ansvarar för att rökförbudet efterlevs i anslutning till entréer i Högdalens centrum.

Förslaget om att ha riktade insatser mot missbrukare faller inom förvaltningens ansvarsområde. Förvaltningens uppsökarteam rör sig kontinuerligt i Högdalens centrum för att hjälpa hemlösa personer, och erbjuder vid behov stöd från socialtjänsten. De samverkar med polis och väktare för att skapa en så trygg miljö som möjligt för alla invånare som vistas i Högdalens centrum. Stadens centrala uppsökarteam besöker området när förvaltningen är stängd, under framförallt helger och kvällar.

Förvaltningen har sedan flera år ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningen Convictus. Föreningen bedriver dagverksamheten Bryggan i Högdalen, som riktar sig till människor som lever i hemlöshet och/eller har en missbruksproblematik, lider av psykisk ohälsa eller som på andra sätt lever i utsatthet. De erbjuder stöd i myndighetskontakter och samhällsguidning, samt

utbildning och vägledning i bland annat digital kompetens och juridisk rådgivning i samverkan med andra aktörer.

Det finns även ett samarbete mellan föreningen och vårdgivare, vilket innebär att besökare varje vecka har möjlighet att till exempel vaccineras eller genomgå synundersökning. Föreningen erbjuder dessutom måltider, ombyten av kläder, möjlighet att duscha och tvätta samt tillgång till internet. Förvaltningens uppsökarteam besöker Convictus Högdalen regelbundet för att samverka med föreningen och nå ut till fler i målgruppen som kan vara i behov av stöd av socialtjänsten.

Rörande förslagen som handlar om att bygga om Högdalens centrum och att flytta busstorget, vill förvaltningen informera om att det pågår ett detaljplanearbete för att bygga bostäder, verksamhetslokaler och ett underjordiskt parkeringsgarage vid Högdalens centrum och Önskehemsplan (dnr 2020-11016). Inom ramarna för detaljplanen föreslås även att befintligt busstorg utökas. Enligt start-PM för detaljplanen beräknas samråd kunna genomföras i december 2023 och förvaltningen föreslår att författaren av medborgarförslaget skickar in sina synpunkter som rör ombyggnad av centrum samt flytt av busstorget till stadsbyggnadskontoret i samband med det.

Författaren av medborgarförslaget föreslår att parkvägen som löper mellan Harpsundsvägen och Trollesundsvägen, genom parken Dalbotten, breddas. Förvaltningen kan konstatera att parkvägen är cirka tre meter bred, vilket är jämförbart med bland annat parkvägen som löper genom parken Bandängen. Både Harpsundsvägen och Trollesundsvägen är utpekade som huvudcykelstråk i stadens cykelplan, så stadens långsiktiga ambition är att rikta flöden av cyklister som behöver cykla snabbt till de vägsträckorna.

Parkvägen kopplar samman cykelstråken, Högdalens centrum och parken Dalbotten, vilket ställer krav på utformning för att säkerställa en trafiksäker miljö. För att minimera risken för kollisioner mellan framförallt cyklister och lekande barn utmed parkvägen, har förvaltningen under 2023 genomfört slyröjningar för att förbättra siktlinjer. Förvaltningen bedömer att befintlig bredd av parkvägen i dagsläget är tillräcklig men kommer fortsätta att bevaka hur cyklister, gående och parkbesökare använder parkvägen för att se om ytterligare åtgärder kan bli nödvändiga.

Rörande förslaget om att komplettera med fler grillar i parken har förvaltningen under året genomfört en upprustning av parkens norra del och i samband med det anlades en grillplats. Sedan upprustningen var färdig har grillplatsen varit populär vilket är

glädjande. Förvaltningen har under året genomfört en dialog med besökare av parken Dalbotten som kommer ligga till grund för en planerad upprustning av lekparken där under 2026. Inom ramarna för denna upprustning kommer behovet av fler grillplatser tas med.

Barnrättsperspektiv

Utformning och underhåll av parkvägen genom Dalbotten påverkar barn och unga, eftersom parken erbjuder aktiviteter för målgruppen. Parkvägen fyller ett syfte för att barn och unga på ett trafiksäkert sätt ska kunna ta sig till parken från bland annat Högdalens centrum, men det är samtidigt viktigt att kollisioner mellan parkbesökare och framförallt cyklister motverkas.

Utformningen av parkvägen bör erbjuda bra siktlinjer mot parken, samtidigt som den ska motverka alltför höga hastigheter hos cyklister. I detta avseende är det inte nödvändigtvis positivt att bredda parkvägen, eftersom det kan skapa bättre förutsättningar för cyklister att cykla snabbt genom parken. Förvaltningen anser att detta är en aspekt och möjlig målkonflikt som förvaltningen kommer att behöva beakta i framtida utredningar och beslut rörande parkvägen.

Tillgänglighetsperspektiv

Förvaltningen kan konstatera att medborgarförslaget på olika sätt kan kopplas till tillgänglighetsfrågor, men att förvaltningen till stor del saknar rådighet över eventuella åtgärder.

Rörande förslaget om att ta bort bänkarna mellan tunnelbanans entré och busstorget, bedömer förvaltningen att de fyller ett syfte för människor som har svårt att gå längre sträckor och att deras placering i detta avseende är bra. Vid de tillfällen som förvaltningen har varit ute på plats har de varit väl använda, bland annat av äldre personer.

Förvaltningen håller dock med författaren av medborgarförslaget om att de är slitna och i behov av upprustning. Förvaltningen bedömer att det är antingen trafikkontoret i Stockholms stad eller trafikförvaltningen i Region Stockholm som ansvarar för dem, och kommer betona behovet av underhåll i samband med att medborgarförslaget vidarebefordras till dem.

Jämställdhetsperspektiv

Enligt Region Stockholms resvaneundersökning från 2019, reser kvinnor mer kollektivt och går mer jämfört med män. Förslaget om att motverka rökning i Högdalens centrum bedömer förvaltningen kan bidra till en trevligare miljö i anslutning till tunnelbanestationen och busshållplatser, men förvaltningen saknar som sagt rådighet över detta.

Däremot anser förvaltningen att förslaget om att flytta busstorget skulle försämra kollektivtrafiken, eftersom det troligen skulle öka avståndet mellan busshållplatser och tunnelbanestationen.

Förslag

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Anna Larsson

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Medborgarförslag om förbättringar i Högdalens centrum och Båtparken

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2023-10-09
Anna Larsson, Avdelningschef	2023-10-09